

ΣΥΡΙΖΑ
ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

1789
4.12.17

Αθήνα, 4 Δεκεμβρίου 2017

ΕΡΩΤΗΣΗ

**Προς τον κ. Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρώπινων
Δικαιωμάτων**

ΘΕΜΑ: Αλληπάλληλες παραιτήσεις από κληρονομίες

Το τελευταίο χρονικό διάστημα παρατηρείται αλματώδης αύξηση των ποσοστών αποποίησης κληρονομίας, φαινόμενο το οποίο λαμβάνει πλέον σημαντικές κοινωνικές και οικονομικές διαστάσεις.

Τα στατιστικά στοιχεία της πρόσφατης τριετίας, είναι δηλωτικά της κατάστασης αυτής, καθώς οι αποποιήσεις ιδίως για το έτος 2015 φαίνεται να ξεπέρασαν τις 45.000 ενώ το 2016 έφθασαν τις 54.422, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την ελληνική οικονομία.

Οι λόγοι οφείλονται κυρίως, είτε στην αδυναμία των προσωρινών κληρονόμων να αποδεχθούν λόγω των συνεπαγόμενων για εκείνους οικονομικών επιβαρύνσεων (λ.χ. έξοδα συμβολαιογράφων, φόροι κληρονομίας κ.ά.) αλλά και στην ενδεχόμενη ανικανότητα μελλοντικής αξιοποίησης της κληρονομιάς περιουσίας (ακίνητα, εκτάσεις γης), είτε στο γεγονός ότι οι θανόντες (κληρονομούμενοι) αφήνουν συσσωρευμένα χρέη, οφειλές και βάρη τα οποία και δεν επιθυμούν οι κληρονόμοι να επωμιστούν.

Το ισχύον καθεστώς αποποίησης είναι ιδιαίτερα αυστηρό (προβλεπόμενες προθεσμίες, τύπος δικαιοπραξίας, λόγοι ακυρότητας κ.ά.), σύνθετο και πολύπτυχο, με συνέπεια οι περισσότεροι εκ των κληρονόμων να μην μπορούν να γνωρίζουν ποια είναι τα συνεπαγόμενα δικαιώματα και υποχρεώσεις τους. Συχνά δε, οι ισχύουσες ρυθμίσεις δεν συμβαδίζουν με τις τρέχουσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες ή δεν είναι επαρκείς για την νομοθετική προστασία των κληρονόμων.

Έτσι, μακρινοί συγγενείς θανόντος, ευρισκόμενοι σε άλλη πόλη και μη έχοντας καμία επικοινωνία με τους κοντινούς εν ζωή συγγενείς του κληρονομούμενου, αγνοούν τόσο το γεγονός του θανάτου, όσο και την υποχρέωση του να προβεί σε αναγκαίες ενέργειες για την αποποίηση της επαχθείσας σε εκείνον εξ' αδιαθέτου κληρονομίας με χρέη χιλιάδων ευρώ. Το αποτέλεσμα είναι να καθίστανται οφειλέτες χωρίς την θέλησή του και κατά παράβαση της γενικής αρχής «ουδείς άκων κληρονόμος» και αδύναμος να προστατευθεί άμεσα και αποτελεσματικά.

Όπως είναι γνωστό, με βάση το ισχύον πλαίσιο, στην εξ αδιαθέτου (ανυπαρξία διαθήκης) κληρονομική διαδοχή καθιερώνονται έξι «τάξεις» συγγενών, οι οποίες κληρονομούν με σειρά προτεραιότητας. Στην πρώτη τάξη καλούνται οι κατιόντες (παιδιά και εγγόνια) του κληρονομούμενου και η/ο σύζυγος, αν δεν υπάρχουν κατιόντες καλείται η δεύτερη τάξη γονείς και αδέρφια (και η/ο σύζυγος). Αν δεν υπάρχει συγγενής δεύτερου βαθμού καλείται στην διαδοχή η τρίτη τάξη, παππούδες και γιαγιάδες. Στην τέταρτη τάξη – στην περίπτωση ανυπαρξίας συγγενών όλων των προηγούμενων τάξεων – κληρονομούν οι προ παππούδες και προγιαγιάδες. Στην πέμπτη τάξη –εφόσον δεν υπάρχουν συγγενείς άλλων τάξεων- βρίσκεται η/ο σύζυγος και στην έκτη το δημόσιο. Συνεπώς, αν βρεθεί κληρονόμος της πρώτης τάξης, δεν κληρονομεί κανείς από την δεύτερη κ.ο.κ. και αντίστοιχα αν αποποιηθεί κληρονόμος της πρώτης τάξης, το κληρονομικό δικαίωμα επάγεται στη δεύτερη κ.ο.κ.

Σύμφωνα εξάλλου με τις προβλεπόμενες διατάξεις του Αστικού Κώδικα (1856 ΑΚ), αν ο κληρονόμος αποποιηθεί την κληρονομιά, η επαγωγή σε εκείνον που αποποιήθηκε θεωρείται ότι δεν έγινε και η κληρονομιά επάγεται σε εκείνον που θα είχε κληθεί, αν αυτός που αποποιήθηκε δεν ζούσε κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου.

Η προθεσμία αποποίησης του κληρονόμου, ο οποίος καλείται λόγω της αποποίησης, αρχίζει από τη γνώση της επαγωγής και του λόγου αυτής, δηλαδή από την στιγμή που περιήλθε σε γνώση της αποποίησης και της εξαιτίας αυτής κλήσης του επόμενου κληρονόμου. Στην πράξη, ωστόσο, συχνά δεν ενημερώνονται έγκαιρα οι κληρονόμοι των επόμενων τάξεων, με αποτέλεσμα να παρέρχονται οι τασσόμενες εκ του νόμου αποσβεστικές προθεσμίες και οι ίδιοι να βρίσκονται στη δυσχερή θέση να ευθύνονται πλέον με την δική τους προσωπική παρουσία για κατάχρεες κληρονομίες.

Ως προς δε την παρεχόμενη δυνατότητα για αποδοχή με το ευεργέτημα της απογραφής, είναι προφανές ότι και πάλι θα έχει παρέλθει άπρακτη η αποσβεστική προθεσμία.

Το αποτέλεσμα είναι ότι πλήττεται όχι μόνο ο κληρονόμος, καθώς υποχρεούται στην αποπληρωμή των χρεών, αλλά ενίοτε και το δημόσιο το οποίο αποστερείται και της επαγωγής της κληρονομιαίας περιουσίας απαλλαγμένης από βάρη, αλλά και της δυνατότητας περαιτέρω εκμετάλλευσης - αξιοποίησης.

Επειδή συνεχώς πληθαίνουν ανάλογα περιστατικά με την συνεπακόλουθη αδυναμία διαχείρισής τους από τους υφιστάμενους την περιουσιακή βλάβη κληρονόμους.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- Προτίθεται να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για την απλούστευση και τον εξορθολογισμό του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου (περιορισμός των τάξεων που καλούνται στην εξ αδιαθέτου διαδοχή σε περιπτώσεις που το παθητικό της περιουσίας υπερβαίνει το ενεργητικό, δεκτή –υπό συγκεκριμένους όρους- η εκπρόθεσμη αίτηση αποποίησης σε περιπτώσεις κατάχρεων κληρονομιών), για την πληρέστερη νομοθετική προστασία των κληρονόμων;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Νικόλαος Παρασκευόπουλος

Αθανασίου Αθανάσιος (Νάσος)

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αντωνίου Χρήστος

Αυλωνίτου Ελένη

Βάκη Φωτεινή

Βαγιωνάκη Ευαγγελία (Βάλια)

Βράντζα Παναγιώτα

Γεννιά Γεωργία

Γεωργοπούλου – Σαλτάρη Ευσταθία (Έφη)

Γιαννακίδης Ευστάθιος

Δημαράς Γεώργιος

Δουζίνας Κωνσταντίνος

Δριτσέλη Παναγιώτα

Εμμανουηλίδης Δημήτριος

Θεοφύλακτος Ιωάννης

Θεωνάς Ιωάννης

Καβαδία Ιωαννέτα (Αννέτα)

Καϊσσας Γεώργιος

Καματερός Ηλίας

Καρακώστα Ευαγγελία (Εύη)

Καρασαρλίδου Ευφροσύνη (Φρόσω)

Κατσαβριά – Σιωροπούλου Χρυσούλα

Κοζομπόλη Παναγιώτα

Κωνσταντινέας Πέτρος

Μανιός Νικόλαος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μηταφίδης Τριαντάφυλλος

Μιχαηλίδης Ανδρέας

Μιχελής Αθανάσιος

Μιχελογιαννάκης Ιωάννης

Μουσταφά Μουσταφά

Μπαλαούρας Γεράσιμος (Μάκης)

Μπαλής Συμεών

Μπαλτάς Αριστείδης

Μπαλωμενάκης Αντώνιος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Ντζιμάνης Γεώργιος

Ξυδάκης Νικόλαος

Ουρσουζίδης Γεώργιος

Πάλλης Γεώργιος

Πάντζας Γεώργιος

Παπαδόπουλος Νικόλαος

Παπαφιλίππου Γεώργιος

Παυλίδης Κωνσταντίνος

Πρατσόλης Αναστάσιος (Τάσος)

Ρίζος Δημήτριος

Ριζούλης Ανδρέας

Σαρακιώτης Ιωάννης

Σεβαστάκης Δημήτριος

Σιμορέλης Χρήστος

Σκούφα Ελισσάβη (Μπέττυ)

Σπαρτινός Κώστας

Σταματάκη Ελένη

Σταμπουλή Αφροδίτη

Στέφος Ιωάννης

Στογιαννίδης Γρηγόριος

Συρίγος Αντώνιος

Συρμαλένιος Νικόλαος

Τζάκρη Θεοδώρα

Τζαμακλής Χαρίλαος

Τζούφη Μερόπη

Τσόγκας Γεώργιος

Φίλης Νικόλαος

Ζείμπέκ Χουσεΐν

Ψυχογιός Γεώργιος